

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право вилучати матеріали, які порушують моральні та етичні принципи. Незадоволення матеріалів повертається тільки тоді, коли автор самостійно застеріг, допущивши за адресованою коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮЗУ \$7.50 на 6 місяців, \$15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — \$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Реґен, червоний Китай і Тайван

Як відомо, президент Реґен вибирається на дипломатичні відвідини до Китайської Народної Республіки, де він має переговорювати в справі збільшення торгівлі між Америкою і континентальним Китаєм.

Однак, як повідомляє китайська преса в Пекіні, представники китайської комуністичного уряду не скривають цього факту, що вони порушують справу продажу американської зброї націоналістичному Китаєві, щоб Китайський Республіці на Формозі (Тайван).

Урядовий офіційний "Бейджінг Рев'ю" подає, що найважливішою справою між двома країнами є справа Тайвану. Це без сумніву становить найбільшу перешкоду на шляху покращання китайсько-американських взаємин, перешкоду, що стримує нормальний розвиток подій між двома країнами. Згаданий журнал наводить т. зв. "Шангайський Комунікат" з лютого 1972 року, підписаний президентом Ніксоном, і ще інший комунікат з січня 1979 року — документи, що встановлювали дипломатичні зносини з Америкою.

У комунікаті з 17-го серпня 1982 року Америка старалася зменшити переполох червоного Китаю дальшими продажами американської зброї націоналістичному Китаєві, зобов'язуючись не "переступати як в якості, так і в кількості" цієї зброї до Тайвану. Червона преса в Китаї є дуже ворожо також і критично наставляє супроти американського закону про т. зв. "Тайван Релейшингс Акт", в якому американський Конгрес заперечив право продавати зброю націоналістичному Китаєві після визнання червоного Китаю Вашингтоном.

Червоний Китай має великі надії з приводу офіційних відвідин президента Реґена. Пекінові потрібно закордонних інвестицій, а в першу чергу американського капіталу та збільшення економічної співпраці з Америкою, включно з допомогою у будівництві гідроелектричних станцій та закупівлю ядерної технології. Американські техніки недавно побували на оглядинах у справі можливості збудування станції на ріці Янґсе, але не досягнуто жадного домовлення тому, що червоні китайці, подібно як Советський Союз, не хочуть дозволити на посторонню інспекцію.

Червоний Китай також відмовляється співпрацювати з Америкою проти советських планів в напрямі здобуття контролю в різних частинах світу, хоч це було в плані тоді, коли Ніксон покинув націоналістичний Китай і визнав уряд Мао Зедонґа.

У тому самому часі, коли червона китайська преса критикувала Америку за її підтримання Тайвану, відомий американський сенатор з Аризони Беррі Голдвотер перебував у столиці Тайвану, в Тайпеї. Як відомо, сен. Голдвотер був і є завзятим симпатиком націоналістичного Китаю. Він гостро критикував Ніксона за визнання КНР і відкинення націоналістичного Китаю, що, як відомо, був союзником Америки у війні проти Японії.

Сенатор Голдвотер рішуче заперечив, начебто його приїзд до Тайвану мав будь-яке відношення до недалеких відвідин президента Реґена комуністичного Китаю.

Як знаємо, визнання червоного Китаю Америкою ніколи не було популярним серед американського народу, не зважаючи на це, що прихильники такого погляду мріяли про економічні користи. Покищо, тих користей не видно. Червоний Китай не є країною "твердої валюти", бо немає покриття в золоті. Крім того, економіка червоного Китаю — слаба, і як подібні режими в європейських комуністичних країнах, ця економіка клягає, бо є під тяжкою і невмілою контролею тоталітарного режиму.

У протиставленні, націоналістичний Китай є вершном економічного успіху. Мешканці Тайвану — в силі понад 18 мільйонів — мають високу життєву ступінь. Експорт Тайвану далеко перевищує його імпорту, і тому його економічне положення зростає до найбільш успішних у цілому світі.

Сенатор Голдвотер висловив свій сумнів, чи відвідини президента Реґена до червоного Китаю будуть мати будь-який додатний вплив на покращання відносин між Америкою і червоним Китаєм і на поправу торгівлі чи економіки комуністичного Китаю взагалі.

Явище релігійного фанатизму властиве людству з давніх-давен. У XVI сторіччі у Франції лютували релігійні війни між католиками і членами Реформаційної Церкви. 24-го серпня 1572 року в Парижі вбито тисячі не-католиків. Тільки у XIX сторіччі у Франції постала свобода віри для не-католиків. Переслідування протестантів в Італії та Іспанії. В Англії у XVI сторіччі католики терпіли переслідування і не мали прав. Відомо про жорстокі переслідування жидів. У Німеччині релігійні війни тривали тридцять років — 1618-1848.

У Польщі панував релігійний фанатизм проти православних українців до початку Другої світової війни. Митрополит Української Католицької Церкви Андрей Шептицький сміливо протестував проти акції польської адміністрації на українських землях Холмщини і Волині.

Здавалося, що доба варварського релігійного фанатизму минула. Але після більшовицької жовтневої революції советська комуністична влада жорстко вимордувала священників, поруйнувала церкви і постійно переслідує віруючих, кидаючи їх до тюрем і на заслання.

Тепер до небувалих релігійних вибухів прийшло в Ірані. Уряд покійного шаха Ірану гостро критикував у т. зв. вільній пресі. Незабаром по його смерті на Заході прийшлося перемінити неприємно ворожу опінію про шаха на більш правдиву. До такої зміни привів Хомейні, релігійний фанатик. Він переконав, що після повної перемоги революції в Ірані, закон ісламу має запанувати в

Ірані. Становище жінок в Ірані — трагічне. Жінки безправні рабині. Чадра — обов'язковий одяг. Були випадки, що жінки на вулиці з відкритим обличчям обливали сирчаною кислотою. Жінок у в'язницях б'ють гумовими палицями, гвалтують, на кілька днів зав'язують у мішки. Економіка Ірану цілком зруйнована. Країна має чотири мільйони безробітних.

Хліборобство в занепаді: величезні гроші втрачають на війну з Іраком. Просперує спекуляція, чорний ринок лід зарядом мулів. Населення втікає у Туреччину. За нелегальний перехід кордону провідники беруть 8-10,000 доларів. Нормальну візу можна отримати за 24,000 доларів.

З 1980 року університети замкнено. Освіта тільки в мечетах. Міжнародна амністія повідомляє про публічне катування розпеченим залізом, електричним током. В'язні у в'язницях місяцями сидять із зав'язаними очима. Дітей приводять до в'язниць, щоб вони бачили катування їхніх батьків. Іран має 150,000 в'язнів. Всі приговорені до смерті належать до лівих партій або до повстанців. До смерті засуджують за подружню зраду, статевих збоченств. Є відомості, що прокурор Теграну наказував вбивати дітей за участь у демонстраціях.

Дуже старий аятолла править країною дуже жорстко. Біля двох мільйонів освічених іранців втіло за кордон в Європу та ЗСА. В Ірані щодня є атентати на представників влади. Опозиції нема. Між муллами і "революційною гвардією" відносини напружені. Прихильники Хомейні бояться, що з ними станеться після його смерті. Сподіваються страшної помсти. Незадоволення серед населення зростає, особливо серед національних меншин. Армія виснажена війною з Іраком.

Михайло Кучер

РЕЛІГІЙНИЙ ФАНАТИЗМ

В ІРАНІ

цілому світі.

Хомейні не-признає законів парламенту. Його треба унезаконити. Треба слухати тільки Аллаха і тих, хто є виконавцем його волі на землі. Хомейні ненавидів династію Паглевів, тому що останній шах змодернізував країну. За пістолотіт шаха змодернізували Іран, вивели його з мороку середньовіччя, дали модерне судництво. З приходом до влади Хомейні за чотири роки парламентарний закон був замінений старим "око за око". 116-й параграф законодавства Хомейні легалізує забиття камінням. При тому є припис. Каміння не має бути дуже велике, щоб жертву не вбити негайно, вона має мучитися. Тепер вбивання камінням в Ірані практикується так, як в Старому Завіті. Засуджені на смерть побиті камінням не мають права амністії. Присуду виконується негайно. Процеси ведуться за закритими дверима без обиди. Мотиви відсутності адвокатів такі — вони не потрібні. Це вигадка західного законодавства. Оборона не потрібна, продовжує процес. Дуже нагадує СССР.

Становище жінок в Ірані — трагічне. Жінки безправні рабині. Чадра — обов'язковий одяг. Були випадки, що жінки на вулиці з відкритим обличчям обливали сирчаною кислотою. Жінок у в'язницях б'ють гумовими палицями, гвалтують, на кілька днів зав'язують у мішки. Економіка Ірану цілком зруйнована. Країна має чотири мільйони безробітних.

Іван Боднарчук

ПОЧАТОК ЖІНОЧОГО РУХУ

В УКРАЇНІ

(До 100-річчя першого жіночого товариства)

сторіч замітну роль в українському письменстві і громадському житті відіграла Наталя Кобринська, піонерка нашого жіночого руху в Галичині й на Буковині. Цього року минає саме 100 літ, як вона заснувала перше жіноче товариство. День 8-го грудня 1884 року має для всього українського жіноцтва споконвічне значення, бо в той день почала діяти перша явна й правна жіноча організація на західних українських землях. На центральних землях України, під гнітом австрійського царського режиму, організоване життя жіноцтва, в повному сенсі цього слова, було неможливе.

Складний і важкий був життєвий шлях Н. Кобринської, цієї великої і сильної духом українки, яка боролася за права жінки. Для української жінки вона залишала заповіді: "Іти крок за кроком, добиватися вищої розвою людства, доказувати і спосібність, дану жінці природою, пробивати світлі сліди в будуччину!"

Програмою гаслом нашої жінки стала поезія У. Кравченка "На нашій шлях". Кобринська була одна з перших феміністок у Галичині, що разом з У. Кравченком, Климентіною Попович-Боярською, С. Ярошинською та іншими стала в Західній Україні піонеркою жіночого руху. Й перший літературний твір подобався віденським сівочкам, які заохотили її дати писати. З Відня повернулася вона з великим задумом і ясною ціллю життя поставити українське жіноцтво на належне йому місце в суспільстві. Увесь час закликала вона жінок із кін інтелекції іти в українське село та виконувати в ньому культурну місію. Тож не дивно, що проти неї були деякі кола в сильній опозиції, особливо, коли в 1884 році вона заснувала в Станіславові "Товариство Руських Жінок". В тому ж часі написала вона свої перші оповідання "Пані Шуминська" (пізніша назва "Дух часу") і "Задля кусника хлі-

ба", в яких одверто поставила проблему становища жінки в українському суспільстві, з вимогою повних прав вільного розвитку й доступу до вищої освіти. Засноване нею товариство мало за ціль допомогти жінкам вийти з чотирьох стін родинного дому на ширшу громадську арену, дати їм нагоду поширити свою освіту і своїми силами створити власне видавництво, власну пресу, в якій жіноцтво могло б висловлювати свої думки й тим шляхом вести культурно-освітню працю в широких колах суспільства. На жаль, консервативні погляди деяких членкинь управи намагалися перетворити це товариство в гуманітарно-допомогове й шим вікіні приневолили Кобринську відійти від громадського життя.

Український жіночий рух, започаткований у Галичині у 80-их роках минулого сторіччя, спершу ставив своєю метою змагання за емансипацію української жінки, за рівноправність у суспільстві й її право на освіту. Але в скорому часі цей рух набрав і політичного характеру та став складовою частиною національного визвольного руху. Він давав велику допомогу борцям за волю України. Окремих відваж-

На урядових верхах помічається паніка. Корупція осягнула грандіозних розмірів.

Минулого року західня німецька поліція арештувала зятя Хомейні. Він мав при собі кілька фунтів опіюму. На обличчя людей у чергах — ненависть. Вони стараються не дивитись на потреби Хомейні, яких повно всюди. Люди виключають радіопарати, коли промовляє Аятолла. Аятолла — це нудна, безробіття, смертні присуди і війна. Люди приїждять до перекопання — досить пізно і по невчасі, що режим шаха був краший, але з ентузіазмом його повалили.

Репорти Міжнародної амністії в Ірані вважають пропагандою. Режим заперечує тортури, але вони практикуються кожного дня. В'язня прив'язують до столу. Б'ють металевими палицями з гумою. Звичайно, за малий злочин дають чотири удари. Інколи тортури продовжують кілька днів. Режим засудив на смерть 5,000 людей. 3,000 людей режим знищив таємно. Говорять про тортури в'язнів і дітей. За шаха у в'язницях було 1,200 в'язнів. тепер у в'язницях сидить десять тисяч. Слідством керує тергасний прокурор, якого прозивають "одноокий уїп". 1975 року він засудив на смерть п'ятеро журналістів. Наказав відрубати їм руки. Вони померли від втрати крові.

Від вересня 1980 року на в'язні поклали 250 тисяч іранців. В рядях армії зустрічаються 12-13-літні діти. Їх мобілізували.

Харчування у трагічному стані. Всюди довгежелезні черги по хліб.

О-КА

Ол. Зозуля

З кухлем по селу

Закінчення на ст. 4.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про це, що росте і те, що замирає

Немає сумніву, що у житті нашого народу Великдень був завжди першим і найважливішим святом в році, а ряд традицій пов'язаних із тим торжеством, в яких християнство подало руку давнім ще поганським звичаям, є чи не найкращими і найсильнішими, які відомі у світі.

Це, мабуть, завдячуємо тому, що ми — хліборобський народ і радість з Воскресіння Христового полюблена у нас нерозривно із радістю з приводу весни та відродження в природі.

Але як воно і не є, Великдень у нас лугується не лише із сильним радісним святкуванням, але і з тим невідступним його символіями, як писанки, паски і, гаївки-веснянки і христоснування.

Цікаве, що з роками, які швидко проминають, а з тим із змінами обставин українського життя на місцях поселення в західному світі, деякі із наших прегарних і унікальних великодушних звичаїв поширюються і процвітають шораз краще, а інші поволі, але поступово замирають.

Ось візьмімо, наприклад величезну популярність писанок писанок. Колиш, за часів перебування на рідній землі, мистецтво писання писанок обмежувалося до українського села — сьогодні, коли "там", на нашій, не своїй землі їх заборонено робити, вільні українці без різниці походження і звичаїв вивчають і пишуть високомистецькі писанки та пильно обдобрюють ними своїх близьких та і чужих, поширюючи тим же вимкове наше мистецтво. І так захоплення і сама штука писання писанок зростає дослівно з кожним роком та охоче шораз ширше кола її звеличків та писальників. За ними шукають вже тепер господарі землі, на якій живемо, про неї пишуть в чужомовній пресі шораз частіше, подуючи її історію, символіку рисунку і колориту, а перш усього її чисто українське походження.

О-КА

Ол. Зозуля

З кухлем по селу

Хоч минуло вже піввіку колгоспної неволі, а ювілей відсвяткувати забули. Шоправда, не зручно хвалитись тим, що харчові нестатки в Советському Союзі покращає Америка. Але нам звідси дуже кортить довідатися, як живуть колгоспники сьогодні. І ось, ніби відчував наші бажання Олександр Микитенко в оповіданні "Урок лічби" (це означає лекція — а не "уроки" — уроки) розповів нам про будні одного колгоспу. Розповідь починається з того, як наддніпрянець Михайло Ганзенко поковав молодого галичанку Івгу. Вони побралися і згодом переїхали на батьківщину Михайла. Він працював ковалем у колгоспі, а Івга доглядала дітей, яких народи-

Незвичайно цінне також у році того великодушного звичаю те, що ним захоплюються постійно нові покоління і всюди, де живуть українці, найдете сьогодні молодих жінок, чоловіків, а то і дівчур, що зі запалом, терпеливістю та любов'ю вчить і пише мистецькі писанки із усіх областей України, а то і "творить" свої оригінальні мотиви. Ось, наприклад, цього року молоді пластуни обдарували мене незвичайно оригінальними писанками, з яких найбільш зворушлива була одна зображена на великому гусячому яйці, на якому, поруч звичайного гусяцького взору, пишалося велике "О-КА" та пластові символи.

Прийняв на постійний зріст поширення традиції писання писанок багато, як те, що вони є мистецькою прикрасою на довгий час, що їх можна дарувати, як найкращий дарунок, що їх можна писати, опанувавши це ремесло навіть із книжки та що до цього непотрібно знання мови.

Здається, що саме та остання причина є одною з головних, що допомагає до повільного замирання іншої української великодушної традиції, а це — гаївки. Цей прегарний радісний хорівод, що його виводили і виводять біля церкви молоді дівчата та хлопці знаходять шораз менше виконавців, хоча глядачів завжди доволі. Але тут саме треба збірному зусилля, збірної науки, треба вивчення не лише кроків але і складних та часто не дуже зрозумілих для сьогоднішньої молоді, слів, а передусім треба охоти та приємності для того короткотривалого виступу, що призначений для обмеженої кількості глядачів.

Тому гаївки силою обставин замирануть і тому в тих місцевостях, де ще при-держуються традиції гаївок так ними дорожать.

О-КА

Ол. Зозуля

З кухлем по селу

Хоч минуло вже піввіку колгоспної неволі, а ювілей відсвяткувати забули. Шоправда, не зручно хвалитись тим, що харчові нестатки в Советському Союзі покращає Америка. Але нам звідси дуже кортить довідатися, як живуть колгоспники сьогодні. І ось, ніби відчував наші бажання Олександр Микитенко в оповіданні "Урок лічби" (це означає лекція — а не "уроки" — уроки) розповів нам про будні одного колгоспу. Розповідь починається з того, як наддніпрянець Михайло Ганзенко поковав молодого галичанку Івгу. Вони побралися і згодом переїхали на батьківщину Михайла. Він працював ковалем у колгоспі, а Івга доглядала дітей, яких народи-

— Як вам допомога потрібна, Івго Юзефівно? — запитав голова Підлужний. — Прощу, щоб колгосп зерна дав декілька пудів, для курочок... Це казали добрі люди, що маєте мені пенсію виділити; мені небагато карбованців потрібно. Аби на хліб та цукор, бо зубів уже не маю.

— Мабуть же є причина, що вам пенсію не дали? — Та є, бо я ж у колгоспі постійно не працювала і

Закінчення на ст. 4.

Христі Мулькевич-Клюковська

СЛІДИ ВЕСНЯНОГО ФОЛКЛОРУ

Христі Мулькевич-Клюковська

III.

ВИКУП ДІВЧИН

Там ві Львові на риночку, бриніло,
Там татари люд списують, сердейко.
Там тудий ми дівче ходить, бриніло.
А все з ним розмовляє, сердейко.
Не пишуть ні на папері, бриніло,
Напишуть на китайці, сердейко.
Бо я роду великого, бриніло,
Я батеїка багатого, сердейко.
Та приїде, викупити не бриніло,
Та приїде, викупити не сердейко.
Ой ю сонце під полуднем, бриніло,
Ні батеїка не видати, сердейко...
Бо я роду великого, бриніло,
Я милого, багатого, сердейко.
Ой те сонечко не сходить, бриніло
Ой те приїхав викупити не, сердейко.

(Проф. С. Климиник. Український рік у народних звичаях, стор. 166—167)

Ця гаївка не тільки виразно пояснює історичну дію, але також натяком виявляє емоцію про подію з життя, а саме, татари беруть в полон молоді дівчини з багатого дому. В полоні вона боліє, і в той сам час висловлює свою любов до рідних удома. Але в жалю пробивається в неї тон надії, що хтось з них мусить прийти і викупити її від татар. Ця гаївка кінчається на тій ноті, що її надія здійсниться та любов зрештешається. Миленький, який є багатий,

приїжджас, рятує ситуацію, визволяє свою милу з полону, даючи викуп.

Важливо згадати, що кожний рядок цієї гаївки кінчиться або словом "бриніло" або "сердейко". Проф. Климиник пояснює, що слово "бриніло" характеризує неволю, напад татарів, як також дике панування. Тож у татарському полоні усе бриніло, всюди був шум, гамір та крик жалю. Самих слів "сердейко" виявляє тут за домом, за рідними, як також оплетену емоцію страху разом з надією волі.

Це не єдина гаївка про татарську неволю. Цей період історичної дії втворив ряд гаївок: "Викуп хлопця", "Шум", "Коло млина, коло броду", "Із-за гори високої" та ще інші. Кожна з них показує страх перед полонем, перед втратою, як також виявляє просябу про кращу долю, надію на неї. Один жак, коли подумати, що наша неволя не скінчилася після татарських наїздів. Зараз при кінці XVI сторіччя аж до XVII сторіччя прийшла польська влада і повенелення. Польща не тільки обмежила всі права і волю України, але також порозділювала українські землі польському панству та дала жидам владу над ключами від церков. Нашим людям треба було обов'язково платити дати, щоб жиди відкрили церкви, щоб священники могли відправити святу Літургію, провести Таїнства хрищення, шлюб чи похорони померлого. Про ці зневаги чи знущання за панщини Тарас Шевченко в не одній своїй поезії передав читачеві глибокі страждання нашого народу.

Гаївка "Зельман" виразно підкреслює те явище, що існувало за панщини. Зміст гаївки цікаво змінюється, залежно від оказії. А саме, відгук "Іде, іде Зельман..." часом був веселий, бо люди, що чекали під порогом своєї замкненої церкви, раділи, коли вже бачили жиду Зельмана, який врешті відкрив двері до церкви. Часом чийсь відгук повідомляв, що жид Зельман іде, що треба податки від господарів зібрати.

Іде, іде Зельман
Іде, іде його брат
Іде, іде Зельманова
І вся родина

На добрий день, Зельман...
Чого хочеш, Зельман...
Гречку панну, Зельман...
На який хліб, Зельман...
На жидівський, Зельман...

А ми панну маємо
На такий хліб не дамо!
Іде, іде Зельман,
Іде, іде його брат
Іде, іде Зельманова
І вся родина.

(Д-р О. Барилляк. Ягліка. Стор. 11—12)

Тут Зельман зібрав цілу свою родину і поїхав до даного села, щоб взяти собі українську дівчину. Ця гаївка кінчиться відважним тоном. Наші люди відганяють жидів від себе і дають їм до розуміння, що вони мають панну, але не віддають її на жидівський хліб та утримання.

Знесення панщини навало цілком інший настрій в гаївках, коли порівняти їх до минулих різних гаївок. Коли панщина скінчилася, український народ почав віджидати, пізнавати свою вартість, як також набирати відваги.

А на горі жовта бляха
Не біється дітки ляха:
Ані ляха, ані пана,
Бо панщина скасована.

(Проф. С. Климиник. Український рік у народних звичаях, т. II, стор. 183)

Гаївки з того часу стали веселіші, як також стиль виводу їх став квітишним та виразнішим. Цей настрій можна пізнати, наприклад, в цій гаївці:

Прийшла весна краєна,
Щось вона нам принесла.
Принесла нам дівоньку
Я в рутянім віноньку.

Закінчення на ст. 3.

ДОРОГІ БАТЬКИ! ЯКЩО БАЖАЄТЕ ЗВ'ЯЗАТИ СВОЇХ ДІТЕЙ З УКРАЇНСЬКОЮ ОРГАНІЗОВАНОЮ ГРОМАДОЮ, ТО ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ ДУЖЕ ДЕШЕВОЮ ГРАМОТОЮ В КЛАСІ „ТР—65”, ЗА ЯКУ ЗАПЛАТИТЕ ЛИШЕ ОДНУ ВКЛАДКУ — 75 ДОЛ. І ВАШІ ДІТИ БУДУТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ НА 1,000 ДОЛ. ДО 23-го РОКУ ЖИТТЯ. ПІСЛЯ 23-го РОКУ ЖИТТЯ ЦЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВТОМАТИЧНО ЗРОСТАЄ ДО 5,000 ДОЛ.

Президія СКВУ...

Закінчення зі ст. 1.

У перерві між нарадами (зліва): І. Олексин, Владика Стефан, д-р П. Саварин, Владика Максим, Владика Василь, д-р І. Філіс і д-р Б. Шебунчак.

ких центральних організацій. Місяць травень є „Місяцем збірки на СКВУ”.

Ред. І. Білінський реферував справу Міжнародного Трибуналу для розслідування організованого голоду Москвою в Україні і пропонував, щоб СКВУ перебрав ці заходи, які тепер переводить УККА.

Д-р Р. Драйковський говорив про працю СКВУ

після чого дискутовано матеріали резолюції ІУ Конгресу СКВУ, як теж про потребу зрештлення і видання особистими книжками матеріалів з ІІ і ІІІ Конгресів СКВУ. Народи закрив молитвою Митрополит Максим.

Народи цієї важливої сесії були ведені в діловій атмосфері.

ЗВЕРНЕННЯ

В 40-РІЧЧЯ СМЕРТІ ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА

У боротьбі проти всіх окупантів України в часі Другої світової війни впадо на полі слави багато вірних синів і дочок українського народу, щоб своєю кров'ю засвідчити перед усім світом волю українського народу жити своїм власним, вільним, ні від кого незалежним національно-державним життям. Тисячі членів і прихильників Українського Націоналістичного Руху згинув в підпільній боротьбі, на відкритих фронтах збройних змагань за відновлення суверенної української держави, як і в тюрмах і концентраційних таборах.

Між ними, що стояли в перших рядах цієї боротьби, був Олег Кандиба-Ольжич, один з синів українського визвольного змагання 1917-1921 років, поета Олександра Олеса. За багатогранну участь у змаганнях за волю України гітлерівсько-нацистські окупанти схопили Олега Ольжича й запроторили в концентраційний табір в Саксенгаузені й тортурвали в часі допитів два 6-го червня 1944 року закатували його на смерть.

Щоб закріпити добру пам'ять про вклад цього великого сина українського народу в визвольну боротьбу, Світова Координаційна Рада Ідеологічно-Споріднених Націоналістичних Організацій та її складові організації долучаються до вже проголошеного Українським Націоналістичним Рухом рішення про 1984 рік, як Рік Ольжича й цим звертаються до всього українського громадянства причинитися до гідного вшанування владу д-ра Олега Кандиби-Ольжича в цю боротьбу, влаштування конференції для розгляду його багатогранної діяльності, святкової сесії-академії в його пошану, а зокрема зібрання його наукової, поетичної, публіцистичної та культурної спадщини й підтримкою видання її новоствореною Дослідною Фундацією ім. О. Ольжича.

На цьому місці згадаймо деякі факти з життя й діяльності Олега Ольжича. Закінчивши геологічні студії в Карловому університеті в Празі, д-р Олег Кандиба працював дослідником у Гарвардському університеті. Свої молоді роки проводив у студентських організаціях, а зокрема в Празі та на Закарпатті. З Божої ласки був він поетом героїчного жанру, відображаючи свою участь в Українському Націоналістичному Руху. В часі державного будівництва в Карпатській Україні в 1938-39 роках, був він культурним референтом у Проводі Українських Націоналістів і з тієї позиції розгорнув він був багатогранну культурну й мистецьку діяльність у Хусті й у всій Карпатській Україні. Перебуваючи в Хусті, Олег Ольжич очолював усіх тих членів Організації Українських Націоналістів, які, мов орли, злетіли з усіх земель соборної України й діяли, щоб прикласти свої руки до державного будівництва, а відтак до оборони цієї державності в рядах Карпатської Січі. Вже тоді Олег Ольжич зазнав тортур від гортівських фашистських посяпак у концентраційному таборі у Варю Ляпоші.

Вийшовши з мадярського концентраційного табору, Олег Ольжич кинувся всім серцем і всією душею до підготовки походу до Львова й Києва. Своім палким словом у тодішній націоналістичній пресі плекав він героїку боротьби й духово підготував сотні й тисячі українських націоналістів до повороту на українські землі. В слушний час попрямував він, уже як перший заступник голови Проводу Українських Націоналістів полк. Андрія Мельника й як голова Оперативного Керівництва ОУН на рідних землях, з друзями до рідного Києва, щоб там класти підвалини під державне будівництво. Чудом вдалося

йому вирватися з Києва, де його друзі Іван Рогач, Олена Теліга, Василь Кузьмич, Іван Рошко-Ірлявський згинув в Бабиному Ярі з рук озвірих гітлерівців. Але не вдалося йому обійти подібної долі, бо те саме гестапо і його замордувало в концентраційному таборі в Саксенгаузені.

Українські громадяни! Поетична, культурна, національно-виховна, підпільно-революційна та наукова діяльність Олега Ольжича жде на своє зібрання і дослідження. Шойно запізнавшись з глибиною духа Олега Ольжича, можна як слід оцінити велику втрату для українського народу.

СВІТОВА КООРДИНАЦІЙНА РАДА ІСНО
Павло Дорожницький (голова) Володимир Процик (секретар).

Складові організації ІСНО:
Об'єднання Українських Академічних Товариств „Зарево”, Центральний Провід, інж. Богдан Гасюк, Ольга Михайлюк; Світова Координаційна Рада Молоді ІСНО, Олег Гуцул, Віра Дорожницька; Українське Національне Об'єднання Канади, мгр Михайло Рома, мгр Євген Матішак; Організація Українок Канади ім. О. Басараб, Софія Процик, Анна Бардин; Українська Стрильська Громада Канади, Михайло Шебеш, Павло Салій; Молодь Українського Національного Об'єднання Канади, Уляна Плавуняк, Григорій Тарас; Український Визвольний Фонд в Канаді, Іван Сербин, Ольга Цих, Об'єднання Українських Академічних Товариств „Зарево” в Канаді, Роман Ващук, Іван Підкович; Науково-Дослідний Інститут ім. О. Ольжича в Канаді, мгр Василь Верига, мгр Василь Федорович; Українська Видавнича Спілка „Новий Шлях” в Канаді, Василь Ситник, Яків Мірошник; Організація Державного Різдження України в ЗСА, д-р Богдан Шебунчак, мгр Володимир Янів; Український Золотий Хрест в ЗСА, Наталія Іванівна, Оresta Яримович; Український Визвольний Фонд в ЗСА, д-р Володимир Михайлів, Мирослав Роговський; Молодь Української Національності в ЗСА, Олег Гуцул, Оксана Михайлюк; Об'єднання Українських Академічних Товариств „Зарево” в ЗСА, мгр Мирослав Кий, Богдан Петріна; Дослідна Фундація ім. О. Ольжича в ЗСА, д-р Мирослав Чаповський, інж. Михайло Герц; Українська Видавнича Спілка „Самостійна Україна” — ЗСА, д-р Іван Лисейко, Степан Паньків; Об'єднання України у Великій Британії, Андрій Костюк, Елвард Струк; Товариство Українських Жінок ім. О. Теліги у Великій Британії, Віра Смерека, Олександра Гоголь; Легія Українських Повстанців у Великій Британії, Іван Волінець, Остап Чуйко; Організація Української Молоді при ОУВБ у Великій Британії, Степан Мроз, Володимир Коротченко; Фундація ім. О. Ольжича у Великій Британії, Марко Починюк, Іван Прошай; Українська Національна Єдність у Франції, інж. Володимир Малинович, Василь Мулик; Організація Української Молоді у Франції, Володимир Генік, Ольга Малинович; Українське Націоналістичне Видавництво „Українське Слово” у Франції, д-р Ярослав Мусінович, д-р Аркадій Жуковський; Українське Товариство „Відродження” в Аргентині, інж. Олександр Хам, Богдан Коваль; Організація Українок „Відродження” в Аргентині, Ольга Котульська, д-р Маруся Зінко; Організація Української Молоді „Відродження” в Аргентині, Данило Пена, Іван М. Регей; Кредитова Кооператива „Відродження” в Аргентині, Мирослав Пашавський, Горасій Яворський; Хліборобсько-Освітній Союз в Бразилії, Іларій Безручко, інж. Олександр Чечко; Українська Жіноча Організація в Бразилії, Тетяна Башин, Євгенія Мазепа; Організація Української Молоді „Клем” в Бразилії, Лавро Прийма, Марія Мартинюк; Українсько-Бразильський Клуб, проф. Степан Платин, Іван Кіндра; Фундація ім. О. Ольжича в Австралії, Святослав Книси, Дозя Володимирівна; Фундація ім. О. Ольжича в Німеччині, мгр Мирослав Антохій, Іван Керестів.

В Манстері відзначено роковини Тараса Шевченка

Вже упродовж кількох років українці в Манстері та Геммонді, Індіяна, а також з далекого півдня Чикаго спільно святкують важливі події з нашої історії. Цьогорічні роковини українського Пророка Тараса Шевченка згадані громади відсвяткували в неділю, 25-го березня, в парафіяльній залі церкви св. Йосафата в Манстері.

Святкування започаткував співом „Заповіту” мішаний хор з сольною партією Ореста Галана. Вступне слово виголосив Микола Білінський. Він також заповідав точки програми.

Святковий реферат про життя та творчість Тараса Шевченка виголосив інж. Антін Гайдук.

В мистецькій частині Ірина Куц, Іванка Нісип, Надія Ванджула та Марія Пилипчук виконали по-мистецьки мелодією „Пілач Ярославини”, що її опрацювала та нею керувала наша відома довголітня мисткиня — Мирослава Галан.

Мішаний хор під диригентурою М. Галана виконав дві пісні на слова Т. Шевченка: „Сонце заходить” та „Учїтеся, брати мої”.

Після цього хор під диригентурою М. Галана виконав дві пісні на слова Т. Шевченка: „Сонце заходить” та „Учїтеся, брати мої”.

Сцена була прикрашена копійкою образу пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні, що його скопіював для нас Олександр Куц.

Перед закінченням програми до присутніх звернувся отець крилошанин-В. Возняк — парох української католицької церкви св. Йо-

сафата, із закликом до старшого покоління не тільки самим читати твори Поета, але і на них виховувати нашу молоду генерацію. В кінці свого слова отець парох подякував усім виконавцям програми і особливу Мирославі Галан за її невсипущу працю у навчанні та вихованні обох поколінь нашої громади — батьків і дітей.

Святкування закінчено загальним співом Національного Славня.

В часі перерви Микола Білінський, культурно-освітній референт Відділу УККА, відчитав листа від Екзекутиву у справі створення при Централі фонду правної оборони для українських громадян, що їх переслідують більшовицькі агенти через американські судові органи за згодну співпрацю з гітлерівцями. Збірку пожертв перевів голова Відділу адвокат Орест Шевців.

В часі святкування Микола Білінський вручив Грамоту від Централі УККА фінансовому референтові — Василю Шевцевому, як вислів признання і подяки за віддану працю — переведення збірки для Українського Народного Фонду. Святкування організували, під патронатом Відділу УККА в Геммонді — парафія української католицької церкви св. Йосафата, 102-й Відділ Союзу Українок Америки, Осередок СУМ-А — Крути, 24-й Відділ ООЧСУ та Об'єднання Жінок ООЧСУ ім. Ольги Басараб.

Г. Д.

New release

FUNNY TEARS A COLLECTION OF SHORT STORIES By Mykola Ponedilok

в англійському перекладі з українського оригіналу.
Художнє оформлення ЕКО (Едвард Козак) і Галина Мазепа.
Ціна примірника 10.00 дол. та 1 дол. за пересилку.
Мешканцв Нью Джерсі зобов'язані 6% ставкою податку.

Замовляти

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Увага! ЧИКАГО І ОКОЛИЦІ

Український Золотий Хрест
12-й Відділ у Чикаго
запрошує все Українське Громадянство на

ВИСТАВКУ КАРТИН
МИСТКИНІ

Ірини Гомотюк-Зелик

яка відбудеться

в залі Сеньйора, при 2255 В. Чикаго Авеню, Чикаго, Іллі.
Відкриття в п'ятницю, 4 травня 1984 р., о год. 7:30 веч.
Слово про мисткиню виголосить п. Остап Гарасовський.
Виставка відкрита в суботу, 5-го травня від год. 10-01 до 9-01 веч. і в неділю від 10-01 до 7-01 веч.

Виставлені картини до набуття.

„МИ І СВІТ”

Річник 1983 або попередній по 4 долари. Річка передплата — 12 доларів.

ART MUSEUM, R.R. #2

Niagara Falls, Canada L2E 6S5

М. Точило-Копилківський

ГУМОРЕСКИ І САТИРИ

„Амбасадори”, „Товари”

Ціна з пересилкою: \$9.00

ART MUSEUM, R.R. #2

Niagara Falls, Canada L2E 6S5

В 1982 році вийшло друком третє видання сім'янової наукової праці під заголовком

„EDUCATION”

о. д-ра Остапа Е. Оришкевича

Це видання є призначене для бібліотек великих університетів. Його можна замовляти, пишучи на адресу,

Rev. Dr. Ostap E. Oryshkewych,

373 Carmel Road

Millville, N.J. 08332

Tel.: 609-825-4826

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ в НЬЮ ЙОРКУ

136 Друга Авеню — ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

П'ятниця, 27-го квітня 1984 року, о 7-й год. веч.

Д-р ІГОР ГУРИН

виголосить доповідь на тему:

„ДОРОГОЦІННЕ КАМІННЯ та ШЛЯХОТНІ МЕТАЛИ”

Доповідь буде ілюстрована прозірками.

А.П.

Дитяча маскарада 106-го Відділу СУА в Гартфорді

Дитяча маскарада в Гартфорді

Третього березня ц.р. в шкільній залі св. Михайла відбулася Дитяча маскарада для всіх дітей Гартфорду і околиць.

Виховна референтка Оксана Оприско привітала всіх присутніх дітей і батьків, побажала їм веселою забави і запросила до смачного бутету, який приготували союзянки.

Після перекуски усі пацятки, зайчики, дівчатка, індіяни, феї, воляки, а навіть і

помаранчева крейда парадували довкола залі під звуки бубна до окремої кімнати, де був висвітлений фільм про значення дружби між дітьми.

Відтак діти мали нагоду бавитися і вигравати малі нагороди за їхню участь в іграх. Діти навіть мали нагоду виграти золоті рибки.

На Дитячу маскараду загодили парох церкви св. Михайла о. шамбелан Степан Чомко і директор парафіяльної школи українознавства інж. Олександр Пришляк з дружиною.

Що успішну імпрезу підготував комітет у складі: Оксана Оприско — голова, Люда Хмелівська, Лана Бабій, Галія Балабан, Наталя Рудько, Анна Погора у співпраці членкинь 106-го Відділу СУА. Їхня невтомна праця була винагороджена залодженням і віткою дітей.

Сліди...

Закінчення зі ст. 2

Тепер гайки граймо,
За руки ся чіпляймо;
Тепер гайка мила,
Вже ся панщина скінчила.
Пішли ті пасти кози,
Що носили на нас лози.
Ой вже ті повмирили,
Що нас били, катували,
Ой вже ті пішли в куті,
Що носили на нас пруті.

(Проф. С. Килимник. Український рік у народних звичаях, стор. 184)

Можна собі уявити, який веселий це вже був час. Навпевно цю гайку не виконували тільки молоді дівчата та хлопці, але також з ними разом раділи і напевно доспіливали дідуся і бабусі.

Мені здається, що Великдень є найбільшим і найвеселішим святом. Ми до того свята готуємося сім тижнів. Тоді разом з родиною та громадою стрічаємо час Христового Воскресіння. Це свято зустрічається завжди радісно й врочисто — Воскресення Утрєнею, Святою Літургією, відтак святковим настроєм при сніданні і веселими гайками.

Отож до нинішнього дня ми продовжуємо не тільки виводити ці традиційні гайки, що їх наші предки поганської доби виводили, але також виводимо їх на весні, як і вони виводили. Крім їх зберігання, ми продовжуємо і другу традицію, а саме, виводимо гайки в час Великодня, як це колись робили — перші християни. Тому можна сказати, що ми святкуємо релігійну дію і природне явище, себто подію, коли Христос Воскрес і переміг зло у світі і перемогло весни над зимою.

На закінчення візьмімо до уваги цілість всіх символів та думок в згаданих тут гайках — від поганської доби аж до часу, коли скінчилася панщина. Можна пізнати певний органічний і безперервний розвиток цієї фольклорної творчості. У наших гайках є спів про любов, красу природи, про долю чи недолу людини, як також про історичний стан українського народу. Ідеї у цій творчості розвивалися поруч із внутрішнім розвитком народу. Розвиток пристосувався до певного часу релігійної думки, історичних подій та до соціальних змін в народі.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Складаємо найщиріші співчуття
Родині

бл. п.

РОЗИНИ ЗАХАРЧЕНКО

в час їхньої горі.

„НАМИСТО”

Пан ЯРОСЛАВ РУДАКЕВИЧ

в пам'ять своєї покійної Дружини

ОКСАНИ

зложив 250 00 доларів

на ВИДАВНИЧИЙ ФОНД ЖУРНАЛА

„НОТАТКИ з МИСТЕЦТВА”

за що видавництво складає йому щирю подяку.

У Сороковий день СМЕРТІ
нашого найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ЗЯТЯ, ВУЙКА, СТРИЯКА, БРАТА, СВАТА,
КУЗЕНА, ПОБАТИМА

бл. п. інж.

Ярослава Мартинюка

(2. 19. 1920 — † 3. 17. 1984 р.) народжений в Косові, Україна

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
за спокій його душі

в місцевій церкві св. Миколая, Пассейк, Н. Дж.,
214 President Str., в четвер, 26 квітня 1984 року,
в год. 6:15 ранку.

та в церкві св. Івана у Виппані, Н. Дж., в четвер,
26-го квітня 1984 р., в год. 8-й ранку,

на яку Рідних, Приятелів і Знайомих запрошують
до спільної молитви, горем прибиті:

дружина — МАРІЯКА
з дітьми — НЕОНІЛЕЮ, ЗОРЕСЛАВОЮ,
ЛАРИСОЮ з мужем ЯРОПОЛКОМ ГЛАДКИМ

З приводу цієї сумної Поминальної Трапези будуть відправлені Святі Служби Божі в Римі, Лондоні та в Монреалі.

Пожертви складені в пам'ять ЯРОСЛАВА, на Петріпцій Фонд, Інвалідів (М. Білик), Стипендіяний Фонд до Браунів (зібраний 70-им Відділом Союзників), Український Гравець (інж. П. Калінич), „Товариство Бродів” (М. І. інж. С. Ярош), рівном колеги по фаху (дружини Покійного) збирають на особну листу, ціль ще не узгоджена, будуть оголошені у часописі.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯКА з дітьми і родиною

Велика сезонна випродаж
ФУТЕР І КОЖУХІВ

Всі ціни знижені. Шисмо найновіші європейські фасони. Продаємо також цілі шкоти каркуватих лопок і потів з інших шпалетних шкір. Також імітації кожухів в ярдях. Годинники, електронічні влаштування та багато атрактивних товарів. ПРОСИМО ВІДВІДАТИ.

GOLTEX CO.
14 — 1st Avenue
New York, N.Y. 10009

Відкрито 7 днів — 9-5-та по пол., в середу і четверги 11-7.
10-4-та по пол., в неділю
По інформації прошу ТІПЬКИ телеф. collect — (212) 533-7236

Український Інститут Модерного Мистецтва

Певно, всі ми відчуваємо, гордість і пошану, коли заходимо до якоїсь нашої установи, що на високому рівні. Будь то церква, народний дім, музей, банк чи „Інститут“ в Чикаго.

Український Інститут Модерного Мистецтва (УІМ) у Чикаго — це наймолодша установа, єдина цього роду в світі, але вже широко відома й шанована. Цей Інститут уже зарекомендував себе як спеціальний заклад в Чикаго. Туди вже їдуть тисячі туристів на огляди.

Та й справді, Інститут наш, як лялька: все там новеньке, все чистеньке. Почувається там так затишно в товаристві мистецтва. Сюди сходиться вся еліта нашої мистецтва, бо тут також відбуваються майже всі літературні та музичні вечори. Ми називаємо просто „Інститут“. Що сьогодні в „Інституті“? — Часто можна почути запитання. Привіч-ли вже, що там щось відбувається. Ми любимо наш Інститут і гордимся ним. Особливо гарне почуття, коли ви є членом його і заходите як додому, не говорячи вже про те, якщо ви є фундатором чи добродієм. Тоді відчуваєте, що й ви щось трішки допомагаєте цій репрезентативній установі — Галерії мистецтва.

А почалося все скромно: д-р Ахіль Хрещовський, головний „випустник“ і меценат цього прекрасного закладу, з кількома своїми друзями найняли помешкання, цілий поверх, і розмістили там перші експонати, даровані чи куплені. Тоді почали влаштовувати виставки. Спочатку місцеві мистецтва, а згодом все ширше й ширше, вище й вище. Діло йшло. Треба було конче купувати своє більше приміщення, головне виставкову залу-галерію.

І ось приєднались інші меценати, „головно“ колеги д-ра Хрещовського — лікарі.

купили відповідний об'єкт, переробили, обновили, пристосували до наших потреб і з'явився на головній вулиці українського Чикаго в т.зв. „Юкрейнісвілдед“ гарненький біленький Український Інститут Модерного Мистецтва.

Тут тепер відбуваються не тільки українські виставки, а й інші. Починається розголос, преса містить дуже прихильні нотатки про Інститут, а наша радість і гордість росте та росте.

І ось доводимо до того, що нам і тут уже стає тісно. Адже Інститут щодня до популярніший, стає перлиною нашого Чикаго. А тут якраз трапляється дуже спокливе нагоду. Рядом з Інститутом продається будинок-крамниця, просто як на замовлення! Тільки купити, відновити, пристосувати так, щоб можна було ви-наймати одну залу на культурні вечори, і справа виграна. Це ж помагає сплатити за будинок. А „Інститут“ росте, ми будемо ще більше горді. Тим більше, що нам, „як соли“ потрібно такого приміщення, бож, на жаль, у Чикаго немає народного дому!

Як допомогти реалізувати цей задум? Як знайти нових меценатів-добродіїв, чи принаймні багатьох нових членів Інституту, що їх членська вкладка забезпечує б постійну суму, на яку можна було б розраховувати. Часто наші люди „виручуються“ тим, що не розуміють, чи не люблять модерного мистецтва. Гаразд, але залюблять літературні вечори, на яких так приємно можна провести час, зустрічаючись з „порядними людьми“, та й почути щось гарного.

Отже, в чому справа? Чи ж не варто придатися до нашої „родини“ членів, добродіїв чи меценатів цього Інституту — гордості українського Чикаго? Адже, хто не йде вперед, той замирає!

Д. Грушецький

3 кухлем...

Закінчення зі ст. 2.

мінімум у мене не вироблений.

— А чому ви не працювали в колгоспі, як усі люди? — Коли б же я устигла, кажу вам, як їх у мене семеро. Я і при німцях через дітей не працювала, за що і ока позбулася.

— З чого ж треба було жити?

— Чоловік працював. Із того й жили.

Секретарка, що писала протокол, докинула:

— Діти вас не забувають? — Хвалити Богу, приїждять.

— І грошима не зобиджають?

— У них своя сім'я, свій клопіт, — то які в них гроші, моя небого!

— Через суд затребували б, раз такі діти...

— Господь з вами, за таку раду, — злякано вирвалося в баби Івги... Діти мої файні, бо працюють!

Бабу допитували, як підсудну: чому раніш не зверталася, чому діти лишили колгосп, чому не живе з сином?

Голова-пошепки порадилися з членами президії й мовили: — Значить так, товариші. Гандзенко в колгоспі, уважайте, не працювала, діти її теж не працюють. Так, що самі бачите, пенсія їй не положена. Із зерном у нас погані справи. Просто ке́пські, якщо бути відвертим і точним... Ось

хіба послідку виділити можна... двадцять кілограмів їй вистачить. Думаю інших пропозицій не буде. Голосуємо. Хто за? Проти? — І на тім спасибі громаді: — подякувала старенька.

Для скептиків це була неабияка пожива: гострі язички коментували ухвалу, як знущання з людини. А вчителька-пенсіонерка, що 40 років вчила грамоти майже все село, не стрималась й на повний голос заговорила:

— Хіба то не труд виростити й виховати семеро дітей? Труд! Великий труд! І не її вина, що в дітей не зовсім склалися життя і що вона чесна мати; мене тільки дивувало, товариші з правління, звідки у вас таке черство серце? Чи може у вас немає матерів? Чи думаєте, що ви ніколи не будете такими немінними? — Вона

вмовкла і якийсь час непомітно дивилася в одну точку. Здрігнулась. — Все у вас є і буде, тільки, мабуть, у вас не тієї науки вчила, що потрібна для життя. Товариші колгоспники і пенсіонери! Громадяни! Коли вже наші колгоспи такі бідні, що не може виділити на місяць десять-двадцять карбованців для старої, немічної жінки, то я пропоную самим скидатися по п'ять копійок з двору Івги Йозефівни на хліб та цукор. Я перша піду по селу з кухлем.

Сотні докорів летіли до столу і падали на безголові голови президії.

— За весь час, — закінчує автор свою оповідь, — Івга Йозефівна не зронила жадного слова, тільки висохлі пальці міцніше тримали підпору, а в очі брилі слюзя.

У ВАШІНГТОНІ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ прийняти на пост амбасадора від Нікарагуа Нору Асторю. „Героїною“ революційної боротьби лівих нікарагуанців проти генерала Сомози ще в 1978 році. Н. Асторга, теперішня заступниця міністра закордонних справ, заміняла була в убитості офісера нікарагуанської оборони ще за часів владування там генерала Сомози, якого, як правого диктатора, усунув переворот, що дав владу теперішньому марксистському урядові сандиністів в цій центрально-американській країні.

„Москаль чарівник“, перекладений на поетичну мову. В цій національно-свідомій і висококультурній родині виховувалася багата їх воля в УПА. Піонерка визволення жінки працювала теж багато на публіцистичному й літературному полі. Проф. М. Грушецький, який дуже прихильно оцінив її письменницьку працю, писав, що „вона — це одна з визначніших та інтересніших постатей у нашому письменстві та в нашій суспільній житті, казав, що слабкий рух українського жіноцтва слід пояснювати собою тогочасним станом галицького суспільства, в якому домінувала заскорузлість, і тому заходи Кобринської зустрілися з байдужістю і насмішками.

Все ж таки зерно, кинене Кобринською, не пропало безслідно. Жінки кинулися до праці на пошті й при телефоні, почали працювати в „Народній Торгівлі“ і крамницях.

Кілька подробиць про життя Кобринської. Дата народження непевна, бо одні подіють 1855 рік, інші 1851 рік. На її гробниці фігурою 1855 рік. Дід батька, о. Івана Озаркевича, славився літературною традицією, і він сам писав вірші. У Відні Наталія познайомилася з головним діячем „Січі“, Остапом Терлецьким, який там студіював право. Він захопив її писати. У своїй автобіографії згадує вона про розмову з Терлецьким, яка мала велике значення в її житті. „Але про що й писати“, — пи-тала з здивування. „Про те, що говорите, й так, як говорите“, — відповів Терлецький. Через кілька місяців після цієї розмови на сходинках віденської „Січі“ вже читала Кобринська перше своє оповідання „Пані Шуминська“. Дід Кобринської, коломийський парох, також активно сприяв розвитку національно-культурного життя і під час „Весни народів“ допоміг створити в Коломиї театральний ансамбль, який поставив у Коломиї й Львові з великим успіхом драматичні твори „Діва на відданню“ і „Жовнір чарівник“, що були перерілками м. Озаркевича відомих творів Котляревського „Наталка Полтавка“ і

„Початок...“

Закінчення зі ст. 2.

них жінок знайдемо в лавах УСС і на чолі повстань. Жінки були зв'язковими й активними членами нашої підпілля, УВО й ОУН, багато їх воювало в УПА. Піонерка визволення жінки працювала теж багато на публіцистичному й літературному полі. Проф. М. Грушецький, який дуже прихильно оцінив її письменницьку працю, писав, що „вона — це одна з визначніших та інтересніших постатей у нашому письменстві та в нашій суспільній житті, казав, що слабкий рух українського жіноцтва слід пояснювати собою тогочасним станом галицького суспільства, в якому домінувала заскорузлість, і тому заходи Кобринської зустрілися з байдужістю і насмішками.

Все ж таки зерно, кинене Кобринською, не пропало безслідно. Жінки кинулися до праці на пошті й при телефоні, почали працювати в „Народній Торгівлі“ і крамницях.

Кілька подробиць про життя Кобринської. Дата народження непевна, бо одні подіють 1855 рік, інші 1851 рік. На її гробниці фігурою 1855 рік. Дід батька, о. Івана Озаркевича, славився літературною традицією, і він сам писав вірші. У Відні Наталія познайомилася з головним діячем „Січі“, Остапом Терлецьким, який там студіював право. Він захопив її писати. У своїй автобіографії згадує вона про розмову з Терлецьким, яка мала велике значення в її житті. „Але про що й писати“, — пи-тала з здивування. „Про те, що говорите, й так, як говорите“, — відповів Терлецький. Через кілька місяців після цієї розмови на сходинках віденської „Січі“ вже читала Кобринська перше своє оповідання „Пані Шуминська“. Дід Кобринської, коломийський парох, також активно сприяв розвитку національно-культурного життя і під час „Весни народів“ допоміг створити в Коломиї театральний ансамбль, який поставив у Коломиї й Львові з великим успіхом драматичні твори „Діва на відданню“ і „Жовнір чарівник“, що були перерілками м. Озаркевича відомих творів Котляревського „Наталка Полтавка“ і

„Початок...“

Закінчення зі ст. 2.

них жінок знайдемо в лавах УСС і на чолі повстань. Жінки були зв'язковими й активними членами нашої підпілля, УВО й ОУН, багато їх воювало в УПА. Піонерка визволення жінки працювала теж багато на публіцистичному й літературному полі. Проф. М. Грушецький, який дуже прихильно оцінив її письменницьку працю, писав, що „вона — це одна з визначніших та інтересніших постатей у нашому письменстві та в нашій суспільній житті, казав, що слабкий рух українського жіноцтва слід пояснювати собою тогочасним станом галицького суспільства, в якому домінувала заскорузлість, і тому заходи Кобринської зустрілися з байдужістю і насмішками.

Все ж таки зерно, кинене Кобринською, не пропало безслідно. Жінки кинулися до праці на пошті й при телефоні, почали працювати в „Народній Торгівлі“ і крамницях.

Кілька подробиць про життя Кобринської. Дата народження непевна, бо одні подіють 1855 рік, інші 1851 рік. На її гробниці фігурою 1855 рік. Дід батька, о. Івана Озаркевича, славився літературною традицією, і він сам писав вірші. У Відні Наталія познайомилася з головним діячем „Січі“, Остапом Терлецьким, який там студіював право. Він захопив її писати. У своїй автобіографії згадує вона про розмову з Терлецьким, яка мала велике значення в її житті. „Але про що й писати“, — пи-тала з здивування. „Про те, що говорите, й так, як говорите“, — відповів Терлецький. Через кілька місяців після цієї розмови на сходинках віденської „Січі“ вже читала Кобринська перше своє оповідання „Пані Шуминська“. Дід Кобринської, коломийський парох, також активно сприяв розвитку національно-культурного життя і під час „Весни народів“ допоміг створити в Коломиї театральний ансамбль, який поставив у Коломиї й Львові з великим успіхом драматичні твори „Діва на відданню“ і „Жовнір чарівник“, що були перерілками м. Озаркевича відомих творів Котляревського „Наталка Полтавка“ і

„Початок...“

Закінчення зі ст. 2.

них жінок знайдемо в лавах УСС і на чолі повстань. Жінки були зв'язковими й активними членами нашої підпілля, УВО й ОУН, багато їх воювало в УПА. Піонерка визволення жінки працювала теж багато на публіцистичному й літературному полі. Проф. М. Грушецький, який дуже прихильно оцінив її письменницьку працю, писав, що „вона — це одна з визначніших та інтересніших постатей у нашому письменстві та в нашій суспільній житті, казав, що слабкий рух українського жіноцтва слід пояснювати собою тогочасним станом галицького суспільства, в якому домінувала заскорузлість, і тому заходи Кобринської зустрілися з байдужістю і насмішками.

Все ж таки зерно, кинене Кобринською, не пропало безслідно. Жінки кинулися до праці на пошті й при телефоні, почали працювати в „Народній Торгівлі“ і крамницях.

Кілька подробиць про життя Кобринської. Дата народження непевна, бо одні подіють 1855 рік, інші 1851 рік. На її гробниці фігурою 1855 рік. Дід батька, о. Івана Озаркевича, славився літературною традицією, і він сам писав вірші. У Відні Наталія познайомилася з головним діячем „Січі“, Остапом Терлецьким, який там студіював право. Він захопив її писати. У своїй автобіографії згадує вона про розмову з Терлецьким, яка мала велике значення в її житті. „Але про що й писати“, — пи-тала з здивування. „Про те, що говорите, й так, як говорите“, — відповів Терлецький. Через кілька місяців після цієї розмови на сходинках віденської „Січі“ вже читала Кобринська перше своє оповідання „Пані Шуминська“. Дід Кобринської, коломийський парох, також активно сприяв розвитку національно-культурного життя і під час „Весни народів“ допоміг створити в Коломиї театральний ансамбль, який поставив у Коломиї й Львові з великим успіхом драматичні твори „Діва на відданню“ і „Жовнір чарівник“, що були перерілками м. Озаркевича відомих творів Котляревського „Наталка Полтавка“ і

„Початок...“

Закінчення зі ст. 2.

них жінок знайдемо в лавах УСС і на чолі повстань. Жінки були зв'язковими й активними членами нашої підпілля, УВО й ОУН, багато їх воювало в УПА. Піонерка визволення жінки працювала теж багато на публіцистичному й літературному полі. Проф. М. Грушецький, який дуже прихильно оцінив її письменницьку працю, писав, що „вона — це одна з визначніших та інтересніших постатей у нашому письменстві та в нашій суспільній житті, казав, що слабкий рух українського жіноцтва слід пояснювати собою тогочасним станом галицького суспільства, в якому домінувала заскорузлість, і тому заходи Кобринської зустрілися з байдужістю і насмішками.

Все ж таки зерно, кинене Кобринською, не пропало безслідно. Жінки кинулися до праці на пошті й при телефоні, почали працювати в „Народній Торгівлі“ і крамницях.

Кілька подробиць про життя Кобринської. Дата народження непевна, бо одні подіють 1855 рік, інші 1851 рік. На її гробниці фігурою 1855 рік. Дід батька, о. Івана Озаркевича, славився літературною традицією, і він сам писав вірші. У Відні Наталія познайомилася з головним діячем „Січі“, Остапом Терлецьким, який там студіював право. Він захопив її писати. У своїй автобіографії згадує вона про розмову з Терлецьким, яка мала велике значення в її житті. „Але про що й писати“, — пи-тала з здивування. „Про те, що говорите, й так, як говорите“, — відповів Терлецький. Через кілька місяців після цієї розмови на сходинках віденської „Січі“ вже читала Кобринська перше своє оповідання „Пані Шуминська“. Дід Кобринської, коломийський парох, також активно сприяв розвитку національно-культурного життя і під час „Весни народів“ допоміг створити в Коломиї театральний ансамбль, який поставив у Коломиї й Львові з великим успіхом драматичні твори „Діва на відданню“ і „Жовнір чарівник“, що були перерілками м. Озаркевича відомих творів Котляревського „Наталка Полтавка“ і

„Початок...“

Закінчення зі ст. 2.

них жінок знайдемо в лавах УСС і на чолі повстань. Жінки були зв'язковими й активними членами нашої підпілля, УВО й ОУН, багато їх воювало в УПА. Піонерка визволення жінки працювала теж багато на публіцистичному й літературному полі. Проф. М. Грушецький, який дуже прихильно оцінив її письменницьку працю, писав, що „вона — це одна з визначніших та інтересніших постатей у нашому письменстві та в нашій суспільній житті, казав, що слабкий рух українського жіноцтва слід пояснювати собою тогочасним станом галицького суспільства, в якому домінувала заскорузлість, і тому заходи Кобринської зустрілися з байдужістю і насмішками.

Все ж таки зерно, кинене Кобринською, не пропало безслідно. Жінки кинулися до праці на пошті й при телефоні, почали працювати в „Народній Торгівлі“ і крамницях.

Кілька подробиць про життя Кобринської. Дата народження непевна, бо одні подіють 1855 рік, інші 1851 рік. На її гробниці фігурою 1855 рік. Дід батька, о. Івана Озаркевича, славився літературною традицією, і він сам писав вірші. У Відні Наталія познайомилася з головним діячем „Січі“, Остапом Терлецьким, який там студіював право. Він захопив її писати. У своїй автобіографії згадує вона про розмову з Терлецьким, яка мала велике значення в її житті. „Але про що й писати“, — пи-тала з здивування. „Про те, що говорите, й так, як говорите“, — відповів Терлецький. Через кілька місяців після цієї розмови на сходинках віденської „Січі“ вже читала Кобринська перше своє оповідання „Пані Шуминська“. Дід Кобринської, коломийський парох, також активно сприяв розвитку національно-культурного життя і під час „Весни народів“ допоміг створити в Коломиї театральний ансамбль, який поставив у Коломиї й Львові з великим успіхом драматичні твори „Діва на відданню“ і „Жовнір чарівник“, що були перерілками м. Озаркевича відомих творів Котляревського „Наталка Полтавка“ і

„Початок...“

Закінчення зі ст. 2.

них жінок знайдемо в лавах УСС і на чолі повстань. Жінки були зв'язковими й активними членами нашої підпілля, УВО й ОУН, багато їх воювало в УПА. Піонерка визволення жінки працювала теж багато на публіцистичному й літературному полі. Проф. М. Грушецький, який дуже прихильно оцінив її письменницьку працю, писав, що „вона — це одна з визначніших та інтересніших постатей у нашому письменстві та в нашій суспільній житті, казав, що слабкий рух українського жіноцтва слід пояснювати собою тогочасним станом галицького суспільства, в якому домінувала заскорузлість, і тому заходи Кобринської зустрілися з байдужістю і насмішками.

Все ж таки зерно, кинене Кобринською, не пропало безслідно. Жінки кинулися до праці на пошті й при телефоні, почали працювати в „Народній Торгівлі“ і крамницях.

Кілька подробиць про життя Кобринської. Дата народження непевна, бо одні подіють 1855 рік, інші 1851 рік. На її гробниці фігурою 1855 рік. Дід батька, о. Івана Озаркевича, славився літературною традицією, і він сам писав вірші. У Відні Наталія познайомилася з головним діячем „Січі“, Остапом Терлецьким, який там студіював право. Він захопив її писати. У своїй автобіографії згадує вона про розмову з Терлецьким, яка мала велике значення в її житті. „Але про що й писати“, — пи-тала з здивування. „Про те, що говорите, й так, як говорите“, — відповів Терлецький. Через кілька місяців після цієї розмови на сходинках віденської „Січі“ вже читала Кобринська перше своє оповідання „Пані Шуминська“. Дід Кобринської, коломийський парох, також активно сприяв розвитку національно-культурного життя і під час „Весни народів“ допоміг створити в Коломиї театральний ансамбль, який поставив у Коломиї й Львові з великим успіхом драматичні твори „Діва на відданню“ і „Жовнір чарівник“, що були перерілками м. Озаркевича відомих творів Котляревського „Наталка Полтавка“ і

„Початок...“

Закінчення зі ст. 2.

них жінок знайдемо в лавах УСС і на чолі повстань. Жінки були зв'язковими й активними членами нашої підпілля, УВО й ОУН, багато їх воювало в УПА. Піонерка визволення жінки працювала теж багато на публіцистичному й літературному полі. Проф. М. Грушецький, який дуже прихильно оцінив її письменницьку працю, писав, що „вона — це одна з визначніших та інтересніших постатей у нашому письменстві та в нашій суспільній житті, казав, що слабкий рух українського жіноцтва слід пояснювати собою тогочасним станом галицького суспільства, в якому домінувала заскорузлість, і тому заходи Кобринської зустрілися з байдужістю і насмішками.

Все ж таки зерно, кинене Кобринською, не пропало безслідно. Жінки кинулися до праці на пошті й при телефоні, почали працювати в „Народній Торгівлі“ і крамницях.

Кілька подробиць про життя Кобринської. Дата народження непевна, бо одні подіють 1855 рік, інші 1851 рік. На її гробниці фігурою 1855 рік. Дід батька, о. Івана Озаркевича, славився літературною традицією, і він сам писав вірші. У Відні Наталія познайомилася з головним діячем „Січі“, Остапом Терлецьким, який там студіював право. Він захопив її писати. У своїй автобіографії згадує вона про розмову з Терлецьким, яка мала велике значення в її житті. „Але про що й писати“, — пи-тала з здивування. „Про те, що говорите, й так, як говорите“, — відповів Терлецький. Через кілька місяців після цієї розмови на сходинках віденської „Січі“ вже читала Кобринська перше своє оповідання „Пані Шуминська“. Дід Кобринської, коломийський парох, також активно сприяв розвитку національно-культурного життя і під час „Весни народів“ допоміг створити в Коломиї театральний ансамбль, який поставив у Коломиї й Львові з великим успіхом драматичні твори „Діва на відданню“ і „Жовнір чарівник“, що були перерілками м. Озаркевича відомих творів Котляревського „Наталка Полтавка“ і

„Початок...“

YAKA COMPANY
DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003

ВЕЛИКОДНА КЕРАМІКА,
інкрустована різьба, писанки.

**Вступайте
в члени УНС**

Різне

ДЗІ СТАРШІ ВІКОМ ОСОБИ
чоловік і жінка пошукують три кімнатне помешкання, в таких містах: Арлінгтон, Ліндгріст, або Ратерфорд. Прошу клікати число телефону:
(201) 795-0412

BUSINESS SERVICE

TYPEWRITERS
Ukrainian and others. Also copiers, addressers, safes and other office equipment shipped.
JACOB SACHS
251 W. 98th St., New York, N.Y. 10025
Tel.: (212) 222-6683

РОЗШУКИ

ЮГАСКА БІЩАК

пошукує свого брата

КОСТЯ БІЩАКА

Останні вісті були в 1946 р. з Німеччини. Хто знав би щось про нього або він сам, прошу писати до:

STEVE MOMOTIUK
61209 CR 21
GOSHEN, In. 46526

ПОШУКУЮ

Родину ЗІМЛЯК ІВАН і дружини АННУ та четверо дітей, кума АНТОНА хресна мати. Прошу писати або телефонувати на адресу:

ANNA GOLONDZOWSKA
114 Line Street
Somerville, Mass. 02143
Tel.: 1-617-547-3832

Різне

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на центральні св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма

CYPRESS

HILLS MONUMENTS

В БІЛАНСЬКИЙ

WALTER BIELANSKI
к. м. КАРДОВИЧ
CONSTANTINE M. KARDOVICH
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) 277-2332

Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по пол., в неділю 10-4 по пол.

Miami, Fla. (305) 653-5861

На бажання і для вигоди клієнтів, радо заведемо до Вашого дому з проктами і порадами.

FUNERAL DIRECT